

Sosiaali- ja terveysministeriölle
VN/17598/2026

Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisesta asiantuntijaryhmästä ja kansallisesta rokotusasiantuntijaryhmästä

Hyvinvointiala Hali ry kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. Hali edustaa yksityisiä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajia sekä alan järjestöjä.

1 § Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän asettaminen

Halilla ei ole huomautettavaa asiantuntijaryhmän asettamiseen. Kolmen vuoden toimikausi tukee työn jatkuvuutta.

2 § Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän tehtävät

Ehdotetut tehtävät ovat perusteltuja. Tehtäviin tulee kuitenkin sisällyttää kansallisten linjausten käytännön toimeenpantavuuden sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannus- ja palvelujärjestelmävaikutusten arviointi.

Koska ryhmän tehtävänä on toimia tiedonvälittäjänä myös muille mikrobilääkeresistenssin torjuntaan osallistuville toimijoille, tiedonvälityksen tulee tavoittaa järjestelmällisesti yksityiset terveyspalvelujen, sosiaalipalvelujen ja laboratorioiden tuottajat.

3 § Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän kokoonpano

Kokoonpanoon tulee lisätä yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannon ja yksityisen laboratoriotoiminnan pysyvä edustus. Mikrobilääkeresistenssin seuranta ja torjunta toteutuvat käytännössä myös yksityisissä sairaaloissa, lääkärikeskuksissa, työterveyshuollossa, laboratorioissa sekä ympärivuorokautisissa sosiaalipalveluissa.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden kutsuminen kokouksiin ei korvaa pysyvää jäsenyyttä. Jäsenyyden avulla palveluntuotannon käytännön tieto on mukana jo valmistelun alkuvaiheessa ja tieto välittyy tehokkaasti yksityiselle toimijakentälle.

Kokoonpanossa tulee huomioida lisäksi lääkkeiden käytön ohjaus, sosiaalihuolto, ikääntyneiden palvelut ja infektioiden torjunnan käytännön johtaminen. Sidonnaisuudet ja mahdolliset eturistiriidat tulee ilmoittaa avoimesti yhtäläisin periaattein kaikilta jäseniltä.

Yksityisessä terveydenhuollossa syntyy huomattava määrä mikrobilääkkeiden määräämistä ja resistenssitilannetta koskevaa käytännön tietoa. Tämän tiedon ja avohoidon mikrobilääkkeiden vastuullista käyttöä koskevan osaamisen tulee olla kansallisen asiantuntijaryhmän käytettävissä.

4 § Kansallisen rokotusasiantuntijaryhmän asettaminen

Halilla ei ole huomautettavaa asiantuntijaryhmän asettamiseen. Ryhmän riippumattomuutta tukee se, että puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten enemmistö on THL:n ulkopuolelta.

5 § Kansallisen rokotusasiantuntijaryhmän tehtävät

Rokotusohjelmaa ja kansallisia suosituksia valmisteltaessa tulee arvioida tieteellisen näytön ohella ehdotusten käytännön toteutettavuus, henkilöstö- ja tilavaatimukset, tietojärjestelmävaikutukset, kustannukset sekä rokotteiden saatavuus eri palvelukanavissa.

Ryhmän tulee kuulla järjestelmällisesti rokotuksia toteuttavia rekisteröityjä terveydenhuollon palveluntuottajia ja työterveyshuoltoa. Suosituksissa on varmistettava, että potilasturvallisuutta ja palveluntuottajia koskevat vaatimukset ovat yhdenmukaiset rokotuspaikasta riippumatta.

6 § Kansallisen rokotusasiantuntijaryhmän kokoonpano

Asetuksen yleinen vaatimus monipuolisesta asiantuntemuksesta on liian avoin. Kokoonpanossa tulee nimenomaisesti varmistaa rokotuksia käytännössä toteuttavien rekisteröityjen terveydenhuollon palveluntuottajien, työterveyshuollon, työnantajien sekä haavoittuvia asiakasryhmiä palvelevan sosiaalihuollon asiantuntemus.

Yksityisen palvelutuotannon pysyvä edustus on tarpeen, jotta ryhmässä voidaan arvioida suositusten toteuttamista eri palvelukanavissa, eikä toimeenpanon arviointi jää jälkikäteisen kuulemisen varaan. Edustuksen tulee koskea terveydenhuollon palvelutuotannon käytännön asiantuntemusta, ei yksittäisen jakelukanavan etua.

Jäsenten sidonnaisuudet tulee ilmoittaa avoimesti ja eturistiriitojen hallinnasta tulee sopia ennakolta.

Yksityisillä rokotuspalvelujen ja työterveyshuollon tuottajilla on laajaa käytännön osaamista rokotusten toteuttamisesta, logistiikasta, tietojärjestelmistä ja eri väestöryhmien tavoittamisesta. Tämän osaamisen tuominen ryhmään vahvistaisi suositusten käytännön toimeenpantavuutta.

7 § Voimaantulo

Halilla ei ole huomautettavaa voimaantuloon. **Yksityisen palvelutuotannon edustus tulee ottaa huomioon heti ryhmiä ensimmäisen kerran asetuksen nojalla nimettäessä.**

Muita kommentteja

Molempien asiantuntijaryhmien työn vaikuttavuus edellyttää tieteellisen asiantuntemuksen lisäksi käytännön palvelujärjestelmän tuntemusta. **Hali esittää, että asetuksen kokoonpanosäännöksiä täydennetään yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä yksityisen laboratoriotoiminnan pysyvällä edustuksella.**

Osallistumisen käytännön edellytysten tulee olla tasapuoliset. Kokouskäytäntöjen ja valmisteluaineistojen on mahdollistettava myös sellaisten jäsenten osallistuminen, joiden asiantuntijatyö ei tapahdu virkatyönä.

Kunnioittavasti,

Sanna Aunesluoma

toimitusjohtaja

Hyvinvointiala Hali ry

Lisätiedot:

Emma Kajander

terveyspalvelujohtaja

emma.kajander@hyvinvointiala.fi

040 533 0980